

י"ד חשון תשפ"א
01 נובמבר 2020

סיכום חודשי של מזג אויר – אוקטובר 2020

כללי

אוקטובר היה חם מהממוצע במידה ניכרת ונטול משקעים כמעט לחלוטין. זהו אחד מחודשי אוקטובר החמים מתחילת המדידות, ובמזרח הארץ החם ביותר בשעות היום. באזורים אחרים הוא השני או השלישי בשמונים השנים האחרונות. גם ספטמבר היה חם מהממוצע בצורה יוצאת דופן, כך שהחודשיים האחרונים היו חמים בצורה חסרת תקדים. אוקטובר היה יוצא דופן במיעוט המשקעים. מקום המדינה היו עוד שלושה מקרים בלבד בהם היה אוקטובר יבש בצורה דומה.

משקעים

באוקטובר כמעט ולא ירד גשם. הגשם היחידי בחודש היה ב-20 בו, כשענן מקומי התפתח מעל ירושלים והוריד שם כ-2 עד 3 מ"מ גשם. בנוסף 1 עד 2 מ"מ ירדו בפארן לפנות בוקר ב-1 בנובמבר ונזקפים טכנית ליממת הגשם של ה-31 באוקטובר. אמנם אוקטובר הוא חודש עם מעט גשם - בממוצע יורדים בו כ-15 עד 30 מ"מ בצפון הארץ ובמרכזה, אולם אוקטובר יבש כמעט לחלוטין בכל הארץ הוא אירוע נדיר וזאת בשל אופיו המקומי של מרבית הגשם באוקטובר, כך שגם אם לא חולפת שום מערכת גשם משמעותית, נוטים להתפתח ענני גשם מקומיים ולהמטיר נקודתית גשם בעוצמה חזקה. מבדיקת גשמי אוקטובר לעבר ניתן למצוא שמקום המדינה היו עוד 3 מקרים בלבד עם אוקטובר נטול גשמים כמו הנוכחי: ב-1948, 1964 ו-1992.

הטמפרטורות באוקטובר 2020 בהשוואה לעבר

בהרים ובפנים הארץ הטמפרטורות באוקטובר בשעות היום היו גבוהות מהממוצע (1995 עד 2009) ב-3 עד 4 מעלות צלזיוס (מ"צ). במישור החוף הטמפרטורות ביום היו גבוהות מהממוצע ב-2.5 עד 3 מ"צ. בשעות הלילה הטמפרטורות ברוב חלקי הארץ עלו על הממוצע ב-2.5 עד 3 מ"צ (טבלה 1).

מהשוואה לעבר עולה שבהתייחס לטמפרטורות ביום (טמפרטורות המקסימום) זהו אוקטובר החם ביותר במזרח הארץ (מעמק החולה והכנרת, דרך עמק הירדן ועד לערבה), ברמת הנגב ובמזרח הנגב מתחילת המדידות באזורים אלה לפני כ-70 עד 80 שנה (איור 1). בהרי הצפון זהו אוקטובר השני במידת חומו מתחילת המדידות, אחרי אוקטובר 1960. במישור החוף קדמו לאוקטובר הנוכחי חודשי אוקטובר בשנים 1994 ו-2010.

www.ims.gov.il

פקס 03-9604065

ת.ד. 25 בית דל, 50250

דוא"ל: ims@ims.gov.il

בתחנות הוותיקות ניתן לראות שבעבר הרחוק יותר היו מספר מקרים בהם אוקטובר היה חם יותר בשעות היום:

בירושלים, בה קיימות מדידות כבר למעלה מ-150 שנה, היו 4 חודשי אוקטובר חמים יותר, ב-1880, 1887, 1932 ו-1936, כך שזהו אוקטובר החם ביותר מזה למעלה מ-80 שנה.

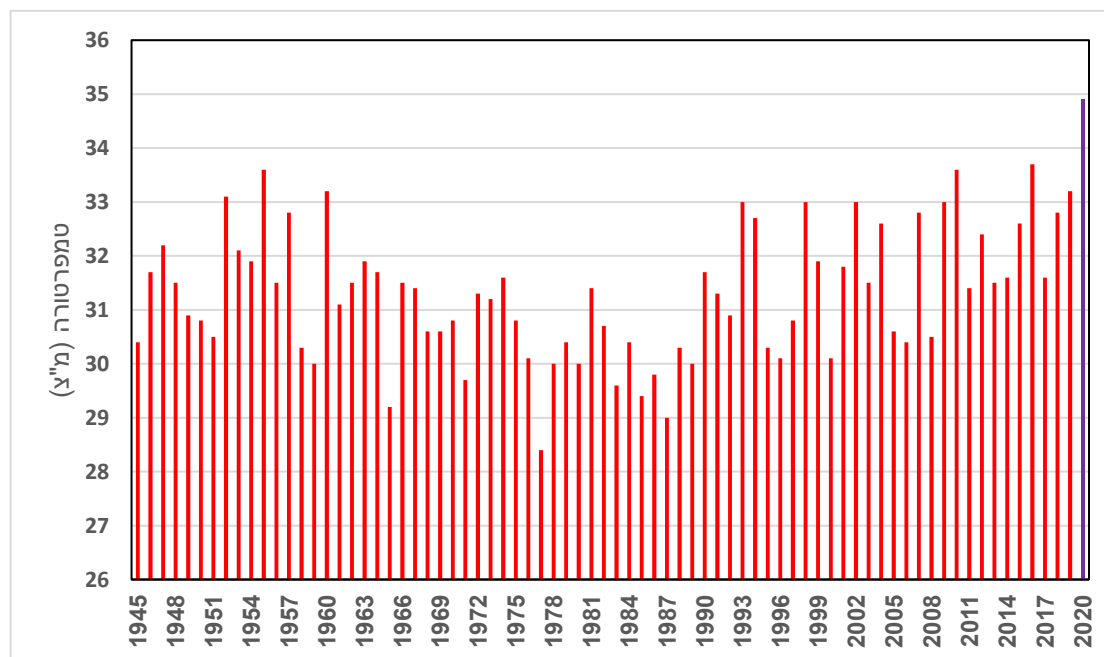
בבית ג'ימל שבשפלה, בה קיימות 100 שנות מדידה, היו עוד 7 אוקטוברים חמים יותר, חלקם בשנות ה-20 וה-30 וכן ב-2010, 2009 ו-1960.

בבאר שבע היו עוד 5 חודשי אוקטובר חמים יותר – בשנת 2010 ולפני כן בארבעה מקרים בשנות ה-30.

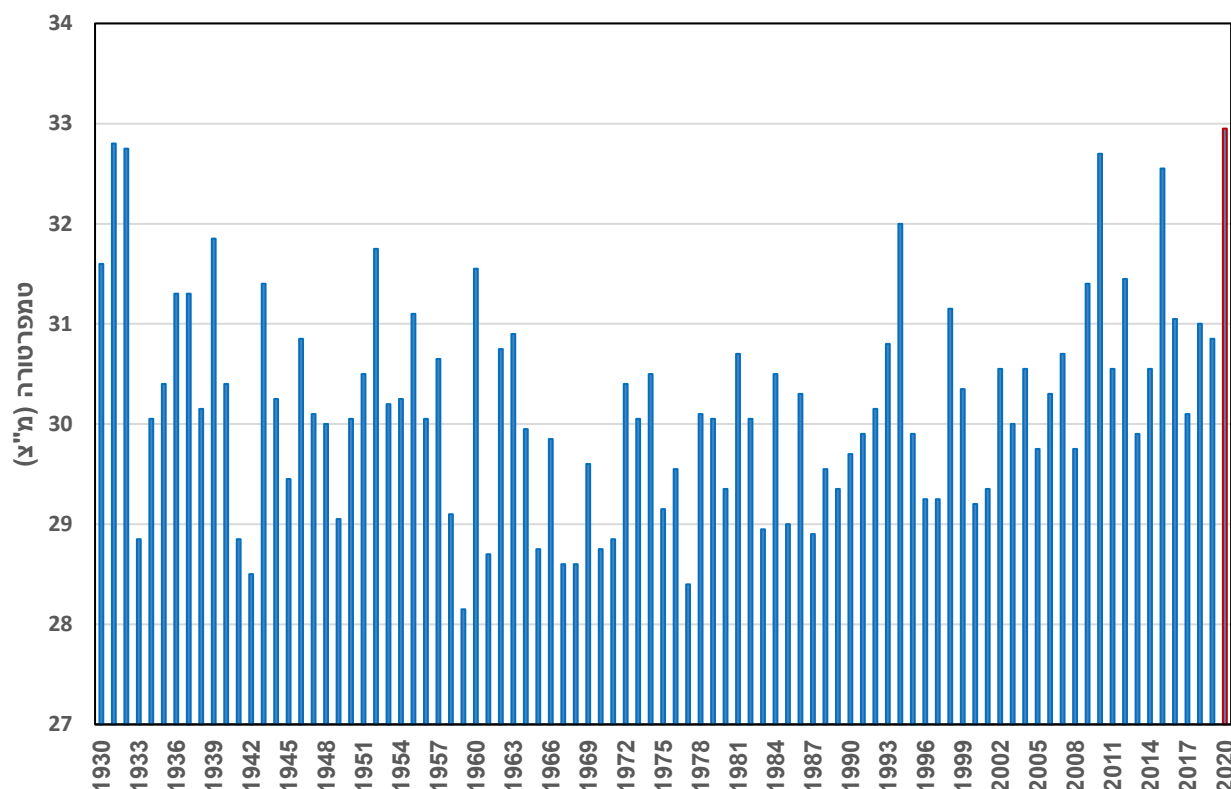
בטבלה 2 ניתן לראות את טמפרטורת המקסימום הממוצעת באוקטובר 2020 במספר תחנות בהשוואה לעבר.

בהתייחס לטמפרטורות בלילה (טמפרטורות המינימום), אוקטובר 2020 היה חם משמעותית מהממוצע, אולם בצורה פחות בולטת. עדיין היו מספר אזורים בהם אוקטובר היה החם ביותר גם בלילה: בעמק הירדן, בערבה ובצפת. ביתר חלקי הארץ היו בדרך כלל 3 עד 5 חודשי אוקטובר בהם טמפרטורות המינימום הממוצעת היתה גבוהה יותר.

אוקטובר 2020 הגיע לאחר ספטמבר שהיה חם מאוד גם הוא ושובר שיאים. אם משווים את הטמפרטורה של שני החודשים יחד בהשוואה לספטמבר-אוקטובר בעבר, גם בתחנות ותיקות, ניתן לראות שתקופה זו השנה היא החמה ביותר (איור 2).

איור 1: טמפרטורת המקסימום היומית הממוצעת בצמח/דגניה באוקטובר 1945 עד 2020

איור 2: טמפרטורת המקסימום היומית הממוצעת בבית ג'מל בספטמבר-אוקטובר 1930 עד 2020

מזג האוויר במהלך החודש

במהלך אוקטובר היה שרב אחד בולט ב-8-9 בחודש, אולם פרט לכך לא היו גלי חום עם טמפרטורות קיצוניות. יחד עם זאת כמעט בכל ימי החודש הטמפרטורות היו גבוהות מהממוצע (בחלק גדול מהם ביותר מ-2 מ"צ) ולכן אוקטובר היה חם מהממוצע במידה ניכרת. היציבות היומיומית בערכי הטמפרטורות ובפרט בחלקו השני של החודש מאוד לא אופיינית לאוקטובר והיא תרמה גם כן לתחושה כאילו הקיץ נמשך.

בימים הראשונים של אוקטובר הטמפרטורות היו דווקא קרובות לממוצע או מעט נמוכות ממנו, אולם ב-6 בחודש חלה התחממות שהגיעה לשיאה בשרב ששרר ב-8 וב-9 בחודש (ובחלק מהאזורים כבר ב-7 בחודש). במישור החוף המרכזי והדרומי נמדדו 35 עד 37 מ"צ, במישור החוף הצפוני, בשפלה, בעמקי הצפון ובצפון הנגב 38 עד 40 מ"צ ובעמק הירדן ובערבה 40 עד 42 מ"צ.

ב-10 בחודש היתה התקררות ניכרת שנמשכה גם בימים שאחרי, כך שבאמצע החודש היו מספר ימים עם טמפרטורות קרובות לממוצע או אף מתחתיו. התחממות מחדשת היתה ב-

18 באוקטובר, ועד סוף החודש הטמפרטורות היו גבוהות מהממוצע. בחלק גדול מהזמן הן עלו על הממוצע ב-6 עד 8 מ"צ בהרים ובפנים הארץ וב-3 עד 5 מ"צ במישור החוף.

טבלה 1: הטמפרטורות* באוקטובר 2020 (מ"צ) בהשוואה לממוצע

תחנה	ספטמבר 2020		הפרש מהממוצע 2009-1995	
	מקסימום	מינימום	מקסימום	מינימום
מישור החוף והשפלה	חיפה (טכניון)	30.1	21.6	+4.3
	עין החורש	31.3	16.7	+2.9
	בית דגן	30.9	19.5	+2.5
	נגבה	30.5	19.9	+2.4
הרי הצפון	אילון	30.8	20.5	+3.6
	מרום גולן פייכמן	28.4	11.1	+4.3
	אבני איתן	31.7	17.2	+3.3
	צפת הר כנען	27.8	18.5	+3.4
	תבור	33.8	19.1	+3.9
עמקי הצפון	עפולה, ניר העמק	33.8	17.8	+3.6
	כפר בלום	35.3	17.2	+4.4
	צמח	34.9	20.2	+3.3
הרי המרכז	קרני שומרון	30.7	18.8	+3.6
	ירושלים	29.1	19.1	+3.8
	בית ג'ימל	31.3	20.2	+2.6
	ראש צורים	27.1	17.2	+3.8
הנגב	בשור	30.0	19.5	+1.6
	ערד	31.1	17.9	+3.7
	באר שבע	33.0	18.7	+3.3
	שדה בוקר	30.6	17.1	+3.4
	סדום	35.2	28.1	+2.4
הערבה	אילת	36.2	24.6	+3.1

* בשל מעבר לחישיני טמפרטורה ולחות מדגם חדש, טמפרטורות המקסימום עשויות להיות גבוהות יותר בכמה עשירות המעלה בהשוואה למדידות בחישינים הוותיקים יותר.

טבלה 2: טמפרטורת המקסימום היומית הממוצעת באוקטובר 2020 בהשוואה לעבר

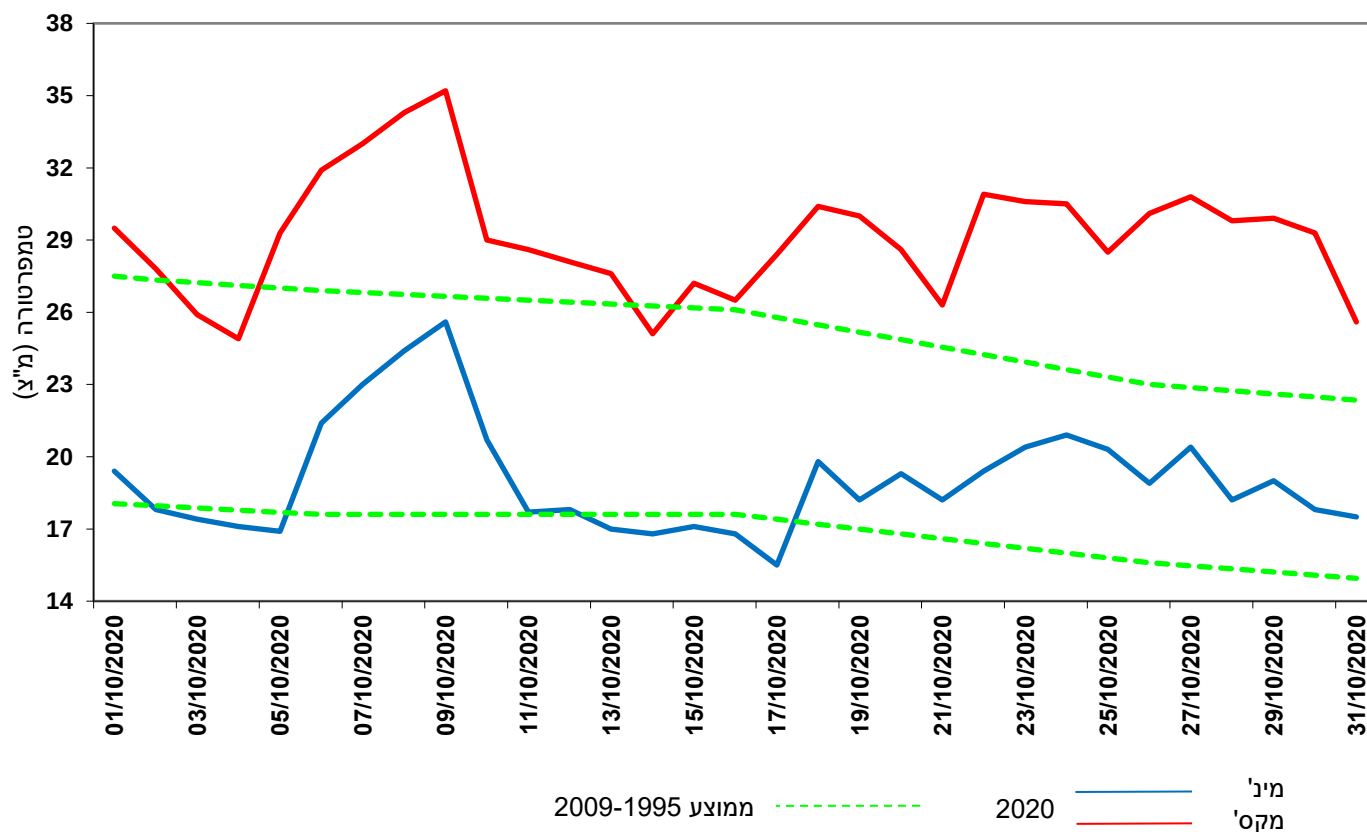
שנות המדידה	טמפרטורת המקסימום היומית הממוצעת הגבוהה ביותר באוקטובר עד 2019 (מ"צ) (השנה בה נמדדה)	דירוג טמפרטורת המקסימום היומית הממוצעת באוקטובר 2020 ביחס לעבר	טמפרטורת המקסימום היומית הממוצעת באוקטובר 2020 (מ"צ)	תחנה
2020-1949	31.5 (1994)	2-1	31.5	עין החורש
2020-1963	31.1 (2010)	3	30.9	בית דגן
2020-1950	30.8 (1994)	3	30.5	נגבה
2020-1921	32.4 (1936)	8	31.3	בית ג'ימל
2020-1954	33.2 (2016)	1	35.3	כפר בלום
2020-1966	32.3 (2010)	1	34.1	איילת השחר
2020-1945	33.7 (2016)	1	34.9	צמח
2020-1949	33.2 (1960)	1	33.5	נווה יער
2020-1975	29.8 (2010)	1	30.8	אילון
2020-1939	28.3 (1960)	2	27.8	צפת
2020-1867	31.7 (1887)	5	29.1	ירושלים
2020-1970	26.4 (1994)	1	27.1	ראש צורים
2020-1921	34.3 (1939)	6	33.0	באר שבע
2020-1959	30.4 (1955)	1	30.6	שדה בוקר
2020-1990	36.8 (2010)	1	37.8	גלגל
2020-1959	34.9 (2010)	1	35.2	סדום
2020-1950	35.9 (2010)	1	36.2	אילת

טבלה 4: הטמפרטורת הקיצוניות באוקטובר 2020 (מ"צ) בהשוואה לעבר

שנות פעילות התחנה	ערכים קיצוניים מתחילת המדידות				אוקטובר 2020				
	מינימום קיצוני		מקסימום קיצוני		מינימום קיצוני		מקסימום קיצוני		
	תאריך	טמפ'	תאריך	טמפ'	תאריך	טמפ'	תאריך	טמפ'	
2020-1962	30/10/85	7.0	20/10/10	41.8	8/10/20	16.9	9/10/20	37.1	בית דגן
2020-1950	31/10/65	9.0	13/10/98	41.6	17/10/20	18.1	9/10/20	35.9	נגבה
2020-1939	14/10/48	5.9	1/10/02	36.0	16/10/20	14.8	8/10/20	32.9	צפת הר כנען
2020-1867	25/10/00	8.3	1/10/02	36.6	17/10/20	15.5	9/10/20	35.2	ירושלים*
2020-1922	16/10/26	6.0	20/10/10	41.7	17/10/20	16.2	8/10/20	40.4	באר שבע**
2020-1949	31/10/63	9.2	1/10/02	43.4	26/10/20	21.2	9/10/20	42.9	אילת

*ירושלים: מרכז 2020-1950 (גבעת רם ב-2020), טלביה 1948-1949, מלון פאלאס 1935-1947, המושבה האמריקנית 1927-1935, הר הזיתים 1918-1926, המושבה הגרמנית 1895-1915, ביה"ח האנגלי ברח' הנביאים 1898-1913, ביה"ח האנגלי בעיר העתיקה 1867-1915
** באר שבע מכון הנגב 1957-2020, באר שבע 1922-1957

איור 3: טמפרטורת המינימום והמקסימום היומית בירושלים באוקטובר 2020 לעומת הממוצע הרב שנתי

www.ims.gov.il

פקס. 03-9604065

ת.ד. 25 בית דגן, 50250

ims@ims.gov.il

דוא"ל:

איור 4: טמפרטורת המינימום והמקסימום היומית בבית דגן באוקטובר 2020 לעומת הממוצע הרב שנתי

